

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ

καθημερινή
εφημερίδα

ΧΡΟΝΟΣ 6ος

Αριθμ. φύλλου 37, 1729

Πέμπτη 2 Δεκεμβρίου 1982

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΠΟΥ ΕΠΕΣΑΝ ΣΤΟ ΚΟΜΠΟΤΙ ΤΟ 1822 ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΝ ΤΟΥΣ

ΔΗΜ. Φ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Τό εκστρατευτικόν Ἑλληνικόν Σώμα πρὸς βοήθειαν τῶν Σουλιωτῶν ἐφθάσε τὸ βράδυ τῆς 9ης Ἰουνίου 1822 στὸ Κομπότι. Τό πρῶτ' ἰτῆς επομένης ἐφθασε ἐκεῖ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτος μετὰ τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ καὶ τὸν Γερμανὸν στρατηγὸν Νόρμαν. Μετὰ τὴν γενομένην τὸ ἴδιο πρῶτ' ἰτῆς ἐπιθεώρησαν τὰ διάφορα τμήματα, διὰ τὸ ἐνδεχόμενον τουρκικοῦ αἰφνιδισμοῦ, κατέλαβον διαφόρους θέσεις κυρίως ἐξω τοῦ χωριοῦ μετὰ τὴν περὶ τὴν περιοχὴν τοῦ Ζούτου καὶ τῆς Ἄρτης, ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ ἀντιμετώπιζαν ἐχθρικήν ἐπίθεσιν. Τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ τακτικοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ τῆς τάγματος τῶν Φιλελλήνων κατέλαβον θέσιν εἰς τὴν περὶ τὴν οἰκίαν τοῦ ἐξωκκλησίου Ἅγιος Νικόλαος, ὅπου ὁ Γερμανὸς ἰστρός Γιόχαν Δανιήλ Ἐλστερ ὑργάνωσε ταχέως πρόχειρον νοσοκομεῖον εἰς τὴν ἐναντίον τοῦ Ναοῦ καὶ παρὰ τὴν δεξιαν ὄχθην τοῦ «Κομποτέϊκου» οἰκίαν τοῦ Θεοδώρου Σακκά.

Τὴν ἴδια ἡμέραν, 10ῃ Ἰουνίου, ἐκ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ πεδίου τῆς Ἄρτης ἀπεστάλησαν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατεύματος Κομποτίου 500 ἰππεῖς ὑπὸ τοῦ ἰσραήλ Πλιάσαν, οἱ ὅποιοι μὲν ἐπλησίασαν τὰς ἑλληνικὰς θέσεις παρὰ τὸν χειμάρρον Κομποτίου, ἐξαπέλυσαν σφοδρὰν ἐπίθεσιν. Οἱ Ἕλληνες γενναίως ἀπέκρουσαν τὴν ἐπίθεσιν καὶ ἠγάγκασαν τοὺς ἰππεῖς νὰ ὀπισθοχωρήσουν πρὸς τὴν Ἄρταν, ἀφοῦ ἀφῆκαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης περὶ τοὺς 70 νεκρούς. Αἱ ἀπώλειαι

τῶν ἑλλήνων ἦσαν δύο νεκροὶ στρατιῶται τοῦ Συντάγματος ἓνας πυροβολητῆς ἐξ ὕδρας τοῦ Σώματος Γιατράκου καὶ τέσσαρες τραυματίαι οἱ ὅποιοι εἰσήχθησαν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον πρὸς περίθαλψιν. Οἱ νεκροὶ μετεφέρθησαν εἰς τὸ ἐξωκκλήσι τοῦ Ἁγίου Νικολάου ὅπου καὶ ἐτάφησαν εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν, μετὰ δύο — τρεῖς ἡμέρας ἐτάφη, ὁ ἀποθανὼν ἐν μέσῳ συμῶν ὁ Γερμανὸς λοχαγὸς Γιόχαν Μπὸν ἐξ Ἀνοβέρου ὅπως καὶ κατὰ τὰς επομένας ἡμέρας ἄλλοι τέσσαρες ἀποθανόντες ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου, Ἕλληνας καὶ φιλέλληνες. Τὴν 26ην Ἰουνίου ἐτάφη ἐκεῖ καὶ ὁ Γερμανὸς Ὄθων φὸν Χόβε, ὑπολοχαγὸς τοῦ 3ου λόχου ἐκ Λουξεμβούργου, ἀποθανὼν ἐκ σοβαροῦ τραύματος ποῦ ἔλαβε κατὰ τὴν μονομαχίαν τοῦ μετὰ τὸν Γάλλον λοχαγὸν Μανιάκ εἰς τὴν θέσιν «Ἀλάση» τοῦ Ρίβιου, ποῦ ἐγένε τὴν 5ῃ Ἰουνίου. Ἐως ἐδῶ ἔχομεν ἐννέα νεκρούς ποῦ ἐτάφησαν εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἐξωκκλησίου «Ἅγιος Νικόλαος» Κομποτίου.

Δευτέρα μάχη στὸ Κομπότι ἐγένε τὴν 26ην Ἰουνίου 1822, ὅταν τουρκικὸν ἀπόσπασμα ἐξ Ἄρτης ἐπέδραμε κατὰ τῆς τουρκικῆς φρουρᾶς τοῦ χωριοῦ. Περί αὐτῆς γράφει ὁ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτος «Γεώργιον Νικολαῦ Βαρνακιώτην. Χθὲς οἱ

συνῆγα ἐπὶ τὴν ἑξῆς

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

τούρκοι από την Άρταν ήλθαν στο Κομποτί, πλην επρόφθα σε βοήθεια και από εδώ και από του Πέτα και: εδιώχθησαν κακώς έχοντες. Τέσσαρας σκοτωμένους εκρατήσαμεν. Πόσους επήραν και πόσους λαβωμένους δεν ηξεύρωμεν. Από τούς ιδίους μας εσκοτώθησαν τρεις, ένας Πελοποννήσιος, ένας του Καπετάν Γώγου και ένας Σουλιώτης.....

Λαγκάδα 27 Ιουνίου 1822

Αλ. Μαυροκορδάτος».

Μετά την δευτέραν μάχην του Κομποτίου οι νεκροί Έλληνες και ξένοι που ετάφησαν στο εξωκκλήσι ανέρχονται εις Δώδεκα.

Τρίτη μάχη στήν ίδια περιοχή έγινε τας πρωΐνας ώρας τής 3ης Ιουλίου 1822. Τήν νύκτα τής 2ας πρὸς 3ην Ιουλίου τούρκοι ἐξ Ἄρτης δυνάμειως ἕως 1000 ἀνδρῶν προσέβαλε, ὅταν ἐφθασε κατὰ τὰς πρωΐνας ὥρας, τήν ἐξ 150 ἀνδρῶν ἐλληνικὴν φρουρὰν τοῦ Κομποτίου αποτελουμένην ἀπὸ τινῶν στρατιώτων τοῦ Συντάγματος, ἄλλους τοῦ Σώματος τῶν Κεφαλλήνων καὶ μερικοὺς ἀσθενεῖς νοσηλευομένους εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Οἱ Ἕλληνες ἀντέστησαν γενναίως κατὰ τῆς ἐχθρικής ἐπιθέσεως, τέλος δὲ εὐρισκόμενοι πρὸς υπερτέρων δυνάμεων ηἰναγκάσθησαν νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς τὴν ἀνωθεν τοῦ χωριοῦ ἐκκλησίαν Εὐαγγελιστρίας ὅπου ἐπὶ δίωρον ἀκόμη ἐζηκολούθησαν νὰ ἀποκρούουν τὰς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ κατέφθασε ἐνίσχυσις ἀπὸ τοῦ Πέτα ὑπὸ τούς Θεοδ. Γρίβαν καὶ Γενναῖον Κολοκοτρῶτην καὶ ἀπὸ τὴν Λαγκάδαν ὑπὸ τοῦ Ἰωάν. Ράγκον, ὅποτε οἱ τούρκοι κτυπηθέντες ἐκ τῶν ὀπισθεν ηἰναγκάσθησαν νὰ ἀποσυρθῶσιν. Ἀπὸ τὴν σύγκρουσιν αὐτὴν οἱ Ἕλληνες εἶχον ἐπτά νεκρούς ἕνας δὲ ἐξ αὐτῶν ἦτο ἀξιωματικὸς τοῦ Γ. Κολοκοτρῶνη. Ἔτσι ὁ γνωστὸς ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν, Ἑλλήνων καὶ ξένων, ἐκ τῶν μαχῶν τοῦ Κομποτίου τὸ καλοκαίρι τοῦ 1822, ἀνήλθεν εἰς δέκα ἑννέα πού ἐτάφησαν μπροστὰ στὸ ἐξωκκλήσι τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Καὶ ἀπὸ μίαν ἐνδειξιν πού μᾶς δείχνει ἐκεῖ τὸ ἔδαφος εἰς ἕνα σημεῖον, ηἰνοίχθη κοινὸς διὰ περισσοτέρους τάφος. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς τῶν νεκρῶν τῶν μαχῶν τοῦ Κομποτίου υπελογίσθη ἀπὸ τὰς πληροφορίας πού δίδουν τὰ Ἀπομνημονεύματα, τοῦ Γ. Κολοκοτρῶνη, Νικ. Σπηλιόδη, τὸ ἀρχεῖον Ἀλ. Μαυροκορδάτου, τὰ βιβλία τῶν Ἀναμνήσεων τῶν Ἐλατερῶν Βουτιῆ, τρᾶνπερ καὶ ἄλλων. Ἀλλὰ πρέπει ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν

Θενείς τού Νοσοκομείου πού δέν ηδύναντο νά μετακινηθούν κατεσφάγησαν όταν οι τούρκοι, μετά τήν μάχην τού Πέτα (4 Ιουλίου) κατέλαβον καί τό Κομπότι. Οι νεκροί τού Κομποτίου, ξένοι καί Έλληνες, νέοι αυτοί πού εκίνησαν από Δύσιν καί Βορράν καί Έλληνες από τά διάφορα μέρη τής χώρας βωβοί κάτω από τό Κομποτέϊκο χώμα, χρόνια τώρα περιμένουν τήν αναγνώρισιν τής θυσίας των.

Αυτὸν τὸν σκοπὸ ἔχει τὸ ἄρθρον αὐτὸ. Νά κινηθοῦν, οἱ αρμόδιοι ὁ πρόεδρος Κοινότητος Κομποτίου, ὁ κ. Νομάρχης, ἡ Αρχαιολογικὴ υπηρεσία τοῦ Υπουργείου Πολιτισμοῦ γιὰ νά γίνει ἡ εκταφὴ τῶν Οστῶν τῶν ηρωϊκῶν νεκρῶν πού ἔπεσαν ἐκεῖ διὰ τήν ἐλευθερίαν μας. Καί ἐκεῖ μπροστὰ στοῦ ἐξωκκλήσι τοῦ Αγίου Νικολάου νά συγκεντρωθοῦν σὲ κενοτάφιον τὰ ἱερά κόκκαλα τῶν νέων ἐκείνων πού ἦλθαν γιὰ νά μᾶς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὸν κατακτητὴν, καί μιὰ στήλη νά στηθῆ δίπλα πού νά μαρτυρῆ τήν θυσίαν τους.

Ίσως ἀπὸ μιαν ζώνην, ἀπὸ ἓνα κομπὶ τῆς στολῆς των, ἀπὸ ἓνα κόσμιμα ἢ καί κάποιο ἄλλο ἀντικείμενο ἀποδειχθῆ ἡ πατρίδα τῶν ἱερῶν οστῶν.

Ἄς ἐλπίσωμεν.

